

Natur og Miljø
Att.: Annemette Bargum
Fredericia Kommune
Gothersgade 20
7000 Fredericia

Dispensation til afgræsning samt læskure ved Hyby Lund

Fredericia Kommune meddeler hermed dispensation til afgræsning i byzone, samt placering af nødvendige læskure, drikkevandsfaciliteter m.v. på de arealer som fremgår af figur 1, på følgende vilkår:

1. Denne dispensation ophæver og erstatter dispensation af 21. september 2021 til afgræsning i byzone ved Hyby Lund (sag: 21/6943A)
2. På matrikel 391nl, 24a, og 117b Fredericia Stadsjorder, må der holdes får, geder og små heste i indhegninger som det er beskrevet og fremgår af Figur 1. Der må ikke holdes væddere og bukke.
3. På det sydligste areal (matrikel 24a og 117b) må der ikke holdes lam og kid.
4. Indhegninger skal holdes indenfor matrikelskellet. Indhegningen skal udføres, tilses og vedligeholdes på en måde, så den effektivt sikrer, at dyrene ikke kan slippe ud.
5. Der må placeres foder- og drikkevandsfaciliteter på arealerne efter aftale mellem dyreholder og Fredericia Kommune.
6. Der må opstilles flytbare læskure eller læsejl indenfor de markerede røde arealer på Figur 1. Læskurene / læsejlene skal flyttes i overensstemmelse med definitionen af ikke fast placerede husdyranlæg i bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning, og udføres i materialer, der falder ind i omgivelserne.
7. Dispensationen gælder i 10 år fra den er meddelt. Herefter skal der søges om dispensation igen, hvis der fortsat ønskes dyr på arealerne i byzone. Fredericia Kommune kan til enhver tid annullere dispensationen.

12. marts 2026

Doknr.
23-2857-29

Sagsnr.
23-2857

Gothersgade 20
7000 Fredericia

CVR:
69116418

Kontaktperson
Nina Karner
M: 41232213
E: nina.karner@fredericia.dk

FIGUR 1.

Kommunens indhegnede naturarealer til afgræsning er markeret med sort streg. Områder til læskure / læsejl er markeret med rødt.

Beskrivelse og formål med afgræsning

Den 29. januar 2024 har Klima-, Energi- og Miljøudvalget i Fredericia Kommune besluttet at meddele dispensation til fortsat afgræsning på kommunens to naturarealer, beliggende på skrænterne ved Hyby Lund, med det formål at bekæmpe invasive arter og fremme naturkvaliteten, og derfor dispenseres til får, geder og små heste, for at give fleksibilitet til at afgræsse med de tilgængelige dyr, som giver den bedste effekt.

Sagsfremstilling og udvalgets beslutning og samtlige høringssvar, som kommunen har modtaget fra omkringboende vedr. afgræsningen, ligger på kommunens hjemmeside: [Referat 29. januar \(pkt 2\)](#)

Det har efterfølgende vist sig, at afgræsning med geder kræver læskure eller læsejl på arealerne, af dyrevelfærdsmæssige hensyn. Det er ikke muligt at dispensere til et fast placeret læskur / læsejl i byzone, hvilket også fremgår i de tidligere foreslåede vilkår i dispensationen, samt i vurderingen af de indkomne høringsvar.

Det er dog muligt at dispensere til læskure / læsejl, som flyttes. Enten skal de flyttes 1 gang om året, og må ikke placeres samme sted eller inden for en radius af 25 m fra samme placering, før der er gået 5 år. Eller også skal de flyttes hver 12. uge og må ikke placeres samme sted, før der er forløbet 1 år. På grund af det stejle terræn, er der kun få områder i indhegningerne, som egner sig til placering af læskure / læsejl. Disse er markeret på Figur 1 med rød farve. Læskurene / læsejlene skal således flyttes rundt, i overensstemmelse med de beskrevne betingelser, indenfor de røde områder.

Klima-, Energi- og Miljøudvalget har den 8. april 2024 taget til efterretning, at ny dispensation meddeles med nyt vilkår vedr. læskure / læsejl.

Høring

Omkringboende er hørt i sagen, først uden læskure i december / januar 2024, og derefter vedr. læskure i marts 2024. I den første høring har kommunen modtaget 6 høringssvar, hvoraf et er underskrevet af 20 personer. Samtlige høringssvar ligger på kommunens hjemmeside: [Referat 29. januar \(pkt 2\)](#). I den anden høring har kommunen modtaget 1 høringssvar, som er gengivet herunder:

Høringssvar vedr. læskure på kommunens arealer ved Hyby Lund

Man tror ikke sine egne øjne, når man ser kommunen nu ønsker at etablere læskure i området til trods for at det indenfor de seneste par måneder fra kommunens side er blevet understreget, at der **ikke** skulle indsættes læskure. Vi protesterer selvfølgelig mod etableringen af læskure, da vi ikke ønsker en sådan skændsel til at ødelægge vores udsigt. Det er ren salamimetode, at man gennemfører tingene bid for bid, og i øvrigt gør præcis som man vil. Høringerne er en ren farce, for Fredericia kommune er jo fuldstændig ligeglade med hvad beboerne svarer ved høringerne.

Det er en hån mod borgerne i området, at Fredericia kommune hævder, at det ikke er muligt at måle støj og lugt forårsaget af dyrene. Vi, der bor i området, har nu gennem 13 år konstateret og påpeget overfor kommunen, at vi er stærkt generede af både støj og lugt. Det ville klæde kommunen at lytte til dens egne borgere. Med hensyn til lydgener kan man jo blot lytte til vedhæftede lydfil, der til fulde demonstrerer det støjhelvede vi udsættes for.

Til gengæld slår kommunen på, at gedehold vil være godt for biodiversiteten i området, men det nærmer sig greenwashing, for det findes der intet som helst bevis for. Tværtimod ødelægger gederne biodiversiteten som det fremgår af vedhæftede bilag.

Fredericia kommune vil skyde gråspurve med kanoner, når man vil passe skrænterne med geder. En manuel/mekanisk vedligeholdelse af området vil både være langt billigere og meget bedre for biodiversiteten end med anvendelse af geder. Til trods for flere henvendelser til kommunen, har jeg endnu ikke fået svar på hvad omkostningerne vil være til henholdsvis gedehold med etablering af dyr strømførende hegn, flytning af læskur og tilsyn med dyrene og som alternativ en manuel/mekanisk løsning. Det styrker jo kun mistanken om, at man ikke ønsker, at der kommer tal ud til offentligheden, som vil vise, at manuel/mekanisk pasning vil være både den billigste og den bedste løsning. Der vil i øvrigt også være en omkostning forbundet med at fjerne det eksisterende hegn.

Det er fuldkommen uforståeligt, at man smider penge ud på at holde geder. En besparelse på dette område, kunne gøre noget godt på for eksempel skole- og ældreområdet.

Lise & Jørgen Sørensen

Fælledvej 66

7000 Fredericia

Vedhæftet bilag:

Ulemper ved geder

Græsning med geder kan resultere i en relativt artsfattig vegetation med flest græsser og halvgræsser. Græsningsfølsomme arter reduceres.

Geder trives ikke på våd og blød bund, og de er dårlige til at gå ude i vinterhalvåret.

De kan være svære at holde inde og kræver et solidt hegn bedst er elhegn.

Geder bryder sig ikke om koldt og vådt vejr. Derfor foretrækker de hvis der adgang til ly.

Fredericia Kommunes vurdering

Fredericia Kommune vurderer, at placeringen af læskure / læsejl indenfor de røde områder ikke vil medføre yderligere gener for de omkringboende, hverken i form af støj eller lugt, eftersom læskure / læsejl placeres med længst mulig afstand til beboelser - eller i form af visuelle gener, eftersom terrænet skråner kraftigt, og læskure / læsejl placeres nedenfor skrænten, og udføres i materialer, der falder ind i omgivelserne.

Fredericia Kommunes faglige vurdering i forhold til de høringssvar, der er modtaget i den første høring, ligger på kommunens hjemmeside: [Referat 29. januar \(pkt 2\)](#).

Fredericia Kommune afviser ikke, at dyrene bræger, og at naboer oplever gener fra de græssende dyr.

Fredericia Kommune henholder sig til den eksterne faglige rådgivning i sagen, som peger på at geder er bedre for biodiversiteten end får.

Dispensationen meddeles efter beslutning den 29. januar 2024 i Klima-, Energi- og Miljøudvalget i Fredericia Kommune.

Myndighedsinhabilitet

Fredericia Kommune er i denne sag både ansøger og myndighed. Kommunen ejer naturarealerne, og er forpligtet til at bekæmpe bjørneklo og pleje den beskyttede natur på arealerne. Dermed har kommunen en interesse i at dispensere til afgræsning, og er samtidig den myndighed, der skal træffe afgørelsen. Kommunen er derfor inhabil, jf. den uskrevne retsgrundsætning om myndighedsinhabilitet, og har pligt til at overveje at træffe særlige forholdsregler for at afbøde interessekonflikten. Disse forholdsregler kan være myndigheds-substitution, at lade en anden del af samme myndighed behandle sagen, at forelægge sagen for en overordnet myndighed og/eller at indhente en udtalelse fra en anden myndighed eller fra en privat aktør.

Bekendtgørelsen giver ikke mulighed for myndighedssubstitution, dvs. der er ikke juridisk mulighed for at en anden myndighed kan træffe afgørelsen. Kommunen skal derfor selv træffe afgørelsen.

Det er ikke muligt at lade et andet fagområde i kommunen træffe afgørelse, eftersom opgaven med at sikre pleje af kommunens naturarealer, og den faglige kompetence til behandling af dispensation, ligger fast i organisationen i samme afdeling.

Miljøstyrelsen / Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø som overordnet myndighed udtaler sig kun vejledende og generelt, idet styrelsen ikke kan medvirke til kommunens konkrete sagsbehandling, jf. styrelsens husdyr helpdesk: <https://husdyrvejledning.dk/helpdesk>

Fredericia Kommune finder det ikke relevant at belyse sagen yderligere med hjælp fra private aktører:

I forhold til lovgrundlaget, som er beskrevet ovenfor, hersker der ikke tvivl om sagens formelle behandling og lovhjælp.

I forhold til den objektive faglige vurdering af natur, er der indhentet en vurdering fra et privat rådgivningsfirma Naturfremme ApS, vedrørende pleje af naturarealet og bekæmpelse af invasive arter. Det fremgår heraf, at naturtypen (kystskrænt overdrev) er relativt sjælden i Danmark og under stort pres, hvorfor der bør være et særligt forvaltningsfokus på denne naturtype, og det anbefales at arealet afgræsses med geder.

I forhold til den genefaglige, objektive vurdering af sagen, kan der ikke foretages en egentlig objektiv måling eller vurdering af generne fra de græssende dyr. Måling af lugt foretages ved at indsamle lugt fra en punktkilde og fortynde det til halvdelen af deltagerne i et lugtpanel akkurat kan opfange lugten, hvorved der kan fastsættes en lugtstyrke i odour units ved punktkilden. Støj måles ligeledes ved punktkilden med et apparat, der måler styrken i decibel. Da dyrene græsser frit på arealet, kan der ikke identificeres en punktkilde for hverken lugt eller støj. Hos de omkringboende, som oplever gener, kan hverken lugt eller støj måles, da lugt og lyd fra andre kilder ikke kan adskilles fra lugt og lyd fra de græssende dyr. Derfor kan den faktiske lugt og støj ikke måles eller beregnes og sammenholdes med grænseværdier for væsentlige gener i byzone.

Det kan konstateres ved de indkomne høringsvar i sagen, at nogle af de omkringboende har oplevet generne fra den hidtidige græsning som væsentlige. Da gener fra støj og lugt opleves meget individuelt, kan det ikke ved tilsyn, vurdering fra en privat rådgiver eller på anden vis fastslås, om der er tale om uvæsentlige eller væsentlige gener.

Der er således to modsatrettede saglige hensyn i denne sag, som skal afvejes mod hinanden: Pleje af en sjælden naturtype overfor gener, som opleves af omkringboende. Klima-, Energi- og Miljøudvalget i Fredericia Kommune har i denne sag truffet beslutning om, at hensynet til pleje af naturarealet vejer tungest.

Lovhjemmel

De indhegnede græsningsområder ligger i byzone. Afgræsning samt placering af læskure / læsejl, drikke- og foderfaciliteter i byzone kræver en dispensation.

Der kan meddeles dispensation til folde med dyr, fodertrug, vandtrug og lign. i følge § 6 stk. 3 i bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning. Der kan meddeles dispensation til ikke fast placerede husdyranlæg (flytbare læskure / læsejl) i følge § 4 stk. 6.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter at dispensationen er meddelt. Hvis en del af dispensationen ikke er udnyttet, bortfalder dispensationen for denne del.

Klage og søgsmål

Afgørelse om dispensation kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, i følge § 35 i bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Enhver kan søge om aktindsigt i sagen, jf. offentlighedsloven, forvaltningsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

Har du spørgsmål?

Kontakt Nina Karner på tlf. 41 23 22 13 eller mail: nina.karner@fredericia.dk

Med venlig hilsen

Nina Karner
Miljømedarbejder, Agronom